

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/1166/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813224838
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3813224838.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a sudkýň JUDr. Stanislavy Markovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu P. A. K., s.r.o., IČO: XX XXX XXX, so sídlom v C., E. č. 8, zastúpeného advokátom JUDr. A. N., so sídlom v C., E. č. 8, proti žalovanému U. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., X. č. XXXX/XX, zastúpenému advokátom JUDr. C. A., so sídlom v C., M. č. XX, o zaplatenie 17590,89 eura s príslušenstvom na odvolania žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 31. júla 2015 č. k. 13C/64/2014-- 107 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol,
p o t v r d z u j e .

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 11966,98 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 9121,85 eura od 19.03.2013 do zaplatenia a na účet právneho zástupcu nahradiť trovy právneho zastúpenia v sume 524,17 eura a ostatné trovy konania v sume 380,44 eura,
z r u š u j e a vec v tejto časti v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom zo dňa 31. júla 2015 č. k. 13C/64/2014-- 107 súd prvej inštancie uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 11966,98 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 9121,85 eura od 19.03.2013 do zaplatenia a na účet právneho zástupcu nahradiť trovy právneho zastúpenia v sume 524,17 eura a ostatné trovy konania v sume 380,44 eura, a to všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 17590,89 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 14516,39 eura od 19.03.2013 do zaplatenia a trovy konania. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že v konaní nebolo sporné, že žalovaný na základe zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 20.10.2008 čerpal od K. poskytnutý úver vo výške 400.000,- Sk (13277,57 eura) a tento sa zaviazal splácať v mesačných splátkach po 6302,- Sk (209,19 eura) so splatnosťou prvej splátky dňa 20.11.2008 a konečnou splatnosťou úveru dňa 20.09.2018. Právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 19.02.2013 (oznámenie zo dňa 20.02.2013), konečná splatnosť úveru nastala v uvedený deň. Rovnako bolo preukázané, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 28.03.2013 postúpila K. K. na žalobcu predmetnú pohľadávku zo zmluvy o úvere. Podľa názoru súdu na záväzky a i posudzovanie námietky premlčania z takejto zmluvy hoci je uzavretá podľa Obchodného zákonníka je potrebné použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to i ustanovenia všeobecne k záväzkovým vzťahom, teda i premlčanie. Keďže právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 19.02.2013, konečná splatnosť úveru nastala v uvedený deň. Žalobca podal návrh na súd dňa 26.11.2013. Spotrebiteľský úver a aj jeho jednotlivé splátky sa v danom prípade premlčujú v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka v trojročnej všeobecnej premlčacej dobe. V zmysle uvedeného platí, že

všetky žalobcaom uplatnené pohľadávky, ktoré boli splatné do dňa 26.10.2010 sú premlčané, a preto ich súd nemôže veriteľovi priznať. Vzhľadom na uvedené súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcaovi sumu 11966,98 eura, ktorá predstavuje nesplatenú istinu v sume 9121,85 eura (poskytnutý úver 13277,57 eura, pričom žalobca doteraz zaplatil na splatenie predmetného úveru podľa žalobcaom predloženého výpisu úhrad sumu 4155,72 eura, ktorú súd v zmysle § 566 ods. 2, § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka započítal v celom rozsahu na splatenie poskytnutej istiny, t. j. nezaplatená istina predstavuje sumu 9121,85 eura), zmluvné úroky v sume 2764,40 eura (dohodnutý zmluvný úrok 13,95% ročne zo sumy 9121,85 eura od 20.12.2010 do 19.02.2013, t. j. od splatnosti prvej nepremlčanej splátky do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru) a zo sumy 80,73 eura (nepremlčané poplatky za správu úveru vo výške 2,99 eura od 20.12.2010 do 19.02.2013, t. j. $27 \times 2,99 = 80,73$ eura). Vo zvyšku súd návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol. Vec právne posúdil podľa § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1a 2, § 54 ods. 1 a 2, Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 písm. a), b), § 4 ods. 1,2,4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch zákona, § 100 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka a § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Čo sa týka námietky žalovaného o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu v tomto konaní, dospel súd k záveru, že postúpenie pohľadávky K. voči žalovanému vzniknutej zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX na žalobcu bolo platné a boli splnené všetky zákonné podmienky na postúpenie predmetnej pohľadávky ustanovené v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Žalobca v konaní predložil aj kópiu výzvy právneho predchodcu žalobcu, ktorú adresoval žalovanému, čím došlo k splneniu podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, t. j. žalovaný bol vyzvaný na zaplatenie pred postúpením bankou, mimoriadnu splatnosť vyhlásila banka ešte pred postúpením pohľadávky a ku dňu postúpenia bol žalovaný preukázateľne nepretržite viac ako 90 dní v omeškaní so splatením svojho dlhu. Rovnako predložil žalobca aj predmetnú zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 28.03.2013 s prílohou, kde bola riadne špecifikovaná postúpená pohľadávka. Súd dospel tiež k záveru, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru bolo platné a v súlade s právnou úpravou, keďže žalovaný bol o možnosti predčasného splatenia pohľadávky pre prípad porušenia platobných povinností poučený už pri podpise zmluvy (čl. I bod 7 úverovej zmluvy a čl. 7 bod 7.6 VOP úverovej zmluvy). Keďže predčasná splatnosť úveru bola vyhlásená z dôvodu trvalého omeškania žalovaného s platením nie jednej, ale viacerých splátok úveru, boli splnené zákonné predpoklady na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru (od 02/2011 žalovaný nezaplatil do vyhlásenia predčasnej splatnosti žiadnu splátku).

2. Proti tomuto rozsudku podal žalobca včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok, tak že jeho žalobe v celom rozsahu vyhovie. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.. Namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Právny predchodca žalobcu - spoločnosť K. vyhlásila mimoriadnu splatnosť poskytnutého úveru dňom 19.02.2013. Za nesprávne považuje posúdenie premlčania časti uplatnenej pohľadávky, konkrétne dohodnutých splátok úveru splatných pred 26.10.2010 podľa

§ 101 Obč. zák.. Argumentoval, že úver bol splatný dňa 20.09.2018 a tento deň bol dňom konečnej splatnosti úveru. Z dôvodu neplnenia záväzkov právny predchodca využil svoje oprávnenie a dňa 19.02.2013 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Oznamenie o vyhlásení mimoriadne splatnosti úveru bolo žalovanému doručené dňa 08.03.2013, lehota 10 dní na zaplatenie uplynula 18.03.2013 a od 19.03.2013 je žalovaný v omeškaní. Premlčacia lehota pre zaplatenie celej sumy začala plynúť dňa 19.03.2013 podľa § 101 a pohľadávka bola teda uplatnená na súde v rámci premlčacej lehoty. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo 54/2007. Súd tiež nesprávne aplikoval § 566 ods. 2 OZ. Všetky úhrady pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru právny predchodca započítal v súlade so zákonom na splátky úveru, ktoré pozostávali jednak z časti istiny, z dohodnutého úroku a poplatku za správu úveru. Právny názor súdu prvej inštancie stupňa, že všetky čiastočné plnenie dlžníka sa započítavajú na istinu úveru, odporuje zákonnej úprave zmluvy o úvere.

3. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podal žalovaný včas odvolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil postavenie žalobcu ako aktívne vecne legitimovaného z dôvodu nedodržania podmienok postúpenia pohľadávky, keďže žalobca nepreukázal splnenie podmienok postúpenia pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. Ak je pre platnosť postúpenia v týchto prípadoch potrebné splniť určité podmienky, ako napr. tie uvedené v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., je postupca v súdnom konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný v zmysle § 120 ods. 1 O. s. p. tvrdiť a dokázať predpoklady

svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka. Žalobca nepreukázal, že v čase, kedy mala byť pohľadávka voči žalovaným postúpená naňho, boli tieto podmienky splnené. Právny predchodca žalobca vygeneroval zo systému výzvy, ktorú doložil v konaní. Nepredložením dôkazu o odoslaní výzvy v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, žalobca neunesol dôkazné bremeno splnenia tejto povinnosti. V tejto súvislosti je potrebné zaoberať sa tým, kedy bola výzva žalovanému doručená, a to za účelom vyhodnotenia dodržania 90-dňovej lehoty po splatnosti záväzkov žalovaného ako podmienky postúpenia podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Nemá právo vystupovať v tomto konaní, nakoľko nepreukázal platné postúpenie pohľadávky. Banka môže postúpiť iba pohľadávku zodpovedajúcu záväzku v omeškaní a celý záväzok až po jeho zosplatení za dodržania postupu podľa § 53 ods. 9 Obč. zákonníka. Ak by súd mal za to, že boli dodržané podmienky postúpenia pohľadávky a zároveň, že žalobca môže úver zosplatiť, je toho názoru, že žalobca porušil § 53 ods. 9 Obč. zákonníka. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka modifikuje ustanovenie § 565 vo vzťahu ku spotrebiteľským zmluvám. Ak sa v spotrebiteľskej zmluve dohodla strata výhody splátok, má veriteľ právo od dlžníka žiadať zaplatenie celej pohľadávky. Ak chce toto právo uplatniť, môže tak urobiť, len ak od splatnosti nezaplatennej splátky uplynula najmenej 3 mesačná lehota. Až po jej uplynutí nastane strata výhody splátok upravená v § 565 (ak je súčasne splnená podmienka o upozornení dlžníka, že veriteľ požaduje zaplatenie celej pohľadávky). Uplynutie 3 mesačnej lehoty od splatnosti nezaplatennej splátky, nepostačuje na splatnosť celého peňažného dlhu. Zákon navyše vyžaduje, aby veriteľ upozornil dlžníka, že si uplatňuje právo na zaplatenie celého dlhu (strata výhody splátok). Veriteľ musí teda vopred notifikovať uplatnenie svojho práva aspoň v 15 dňovej lehote. Po jej uplynutí sa právo na zaplatenie celej zvyšnej pohľadávky stáva účinným. C danom prípade je toho názoru, že žalobca resp. právny predchodca zosplatiť úver v rozpore s vyššie uvedeným ustanovením.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu vyjadril. Uviedol, že súd nesprávne postupoval, keď konal bez predchádzajúceho ustálenia aktívnej legitímácie žalobcu, ktorú on namietal. Žalobca nie je aktívne vecne legitímovaný a súd nesprávne posúdil postavenie žalobcu ako právneho nástupcu zo zmluvy o úvere. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne

5. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

6. Po podaní odvolaní dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len „CSP“, ktorý okrem iného zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok / O.s.p./, podľa ktorého súd prvej inštancie postupoval v predmetnom spore. Ustanovenie § 470 ods. 1 CSP určuje, že ak neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ods. 2 právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z., (ďalej len C.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku o zamietnutí žaloby v časti podľa 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdiť a vo výroku o vyhovení žaloby sčasti podľa § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. zrušiť z týchto dôvodov:

8. Odvolací súd sa stotožňuje s posúdením premlčania časti uplatnenej pohľadávky, ako vykonal súd prvej inštancie.

9. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

10. Súd prvej inštancie správne posudzoval premlčanie osobitne pri jednotlivých splátkach, aj splátkach splatných pre vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru (bez ohľadu na to, či sa jedná o platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti). Vychádzal z výkladu ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého vyhlásením predčasnej splatnosti začína plynúť premlčacia lehota odo dňa zročnosti nesplnenej splátky pre splátky, ktorých splatnosť ešte nenastala. Pokiaľ ide o splátky splatné pred vyhlásením

mimoriadnej splatnosti, nenastáva pri nich opätovne nová doba ich splatnosti, a tým nezačína plynúť nová premlčacia doba od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. Inak by pri premlčanej splátke začala plynúť nová premlčacia doba aj po uplynutí 3 rokov (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/176/2014), čo je v rozpore so zákonnou úpravou premlčania a zákonných možností predĺženia premlčacej doby.

11. Odvolací súd sa stotožňuje aj s postupom súdu prvej inštancie pri započítaní plnení žalovaného najprv na istinu úveru. Súd prvej inštancie postupoval podľa označeného § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Žalobca netvrdil a ani žiadnym dôkazom nepreukázal, že by dlžník- žalovaný určil inak, teda určil iné poradie zápočtu svojich plnení individuálnym, transparentným a zrozumiteľným prejavom svojej vôle.

12. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

13. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania žalobcu (v neprospech ktorého bolo rozhodnuté v napadnutej časti rozsudku), potvrdil napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby sčasti tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

14. Odvolanie žalovaného smerujúce proti všetkým výrokom rozsudku je legitímne len v rozsahu, v akom mu bola rozsudkom spôsobená ujma na jeho právach t.j. v danom prípade len do výroku, ktorým mu súd prvej inštancie uložil povinnosť na plnenie, teda v časti, v ktorej žalobe žalobcu vyhovel. Odvolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

15. Odvolací súd sa stotožňuje s odvolaním žalovaného, pokiaľ namietal nesprávne resp. predčasné konštatovanie súdu prvej inštancie o dodržaní postupu podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru .

16. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku dospel k záveru o platnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Konštatoval, že žalovaný bol o možnosti predčasného splatenia pohľadávky pre prípad porušenia platobných povinností poučený už pri podpise zmluvy (čl. I bod 7 úverovej zmluvy a čl. 7 bod 7.6 VOP úverovej zmluvy). V spise sa však Všeobecné obchodné podmienky úverovej zmluvy, ktoré majú obsahovať dohodu o možnosti tzv. zosplatenia s uvedením konkrétnych podmienok, nenachádzajú. Právna úprava spotrebiteľského práva (Občiansky zákonník, zákon o ochrane spotrebiteľa) vyžaduje ex offo súdne preskúmanie prijateľnosti zmluvnej podmienky a jej platnosti, čo nevyhnutne predpokladá predloženie VOP. Preto sa konštatovanie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku o existencii a platnosti dohody o možnosti tzv. zosplatenia javí ako konštatovanie bez opory vo vykonanom dokazovaní.

17. Ďalej súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku konštatuje, že, „keďže predčasná splatnosť úveru bola vyhlásená z dôvodu trvalého omeškania žalovaného s platením nie jednej, ale viacerých splátok úveru, boli splnené zákonné predpoklady na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru (od 02/2011 žalovaný nezaplatil do vyhlásenia predčasnej splatnosti žiadnu splátku)“.

18. Súd prvej inštancie sa však nezoberal tým, či bol zo strany žalobcu dodržaný postup podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorý okrem omeškania dlžníka so splátkou tri mesiace vyžaduje aj predchádzajúce upozornenie dlžníka veriteľom na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, teda na zaplatenie celej pohľadávky.

19. Za takéto upozornenie nemožno považovať výzvu právneho predchodcu žalobcu zo dňa 22.12.2010 na uhradenie dlžnej sumy ku 30.11.2010 vo výške 865,32 eura, ktorá neobsahovala upozornenie na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka.

20. Oznamenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 20.02.2013 ku dňu 19.02.2013 takýmto upozornením nemôže byť. Odporuje ustanoveniu § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka jediným

oznámením upozorniť dlžníka, že je v omeškaní, a zároveň tým istým oznámením vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Z citovaného ustanovenia § 53 ods. 9 vyplýva, že upozornenie na uplatnenie práva podľa § 565 musí byť vykonané osobitne vopred v lehote nie kratšej ako 15 dní.

21. Keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti, v ktorej žalobe vyhovel, je z vyššie uvedených dôvodov nesprávne, bolo potrebné toto v napadnutej časti podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom je právny názor odvolacieho súdu záväzný (§ 391 ods. 3 CSP).

22. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie zaoberať sa existenciou a platnosťou dohody o tzv. zosplatnení a v závislosti od zistení prípadne skúmať dodržanie postupu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zo strany právneho predchodcu žalobcu. Zároveň súd rozhodne podľa § 396 ods. 3 C.s.p. o náhrade trov konania vrátane trov odvolacieho konania.

23. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).